

Konsulenten, som besigtigede Skaden, anslog denne til 1 975 Kr. I Aarene 1922—23 har en Del Statshusmænd fra Hevringholms Mark afgivet Meddelelse om Skader paa mellem 1 700 og 1 800 Kr. Det er forstaaeligt, at saadanne store Skader giver Anledning til megen Misfornøjelse mellem Landmændene, og jeg maa her nævne, at der kommer en Mængde Klager til Landboforeningerne i Amtet med Anmodning om Hjælp mod Raagerne. Af 65 Jordbrugere i Kolind Landboforening er der klaget over en Raagekoloni, og de anslaa Skaden, som Raagerne fra denne Koloni gør paa Afgrøden der paa Egnen, til at være lige saa stor som den samlede Kommuneskat i Albøge Sogn.

Alle disse Klager, jeg har nævnt, er kun et Udvalg. De kunde suppleres med en hel Del flere, men jeg skal blot nævne, at der i 1924 i fire af Amtets Landboforeninger enten af Kommunernes Synsmænd eller af Landboforeningerne er vurderet 63 Skadestilfælde til et samlet Beløb af 19 000 Kr. Desuden har man faaet Meddelelse om 150 Skadestilfælde, hvor der ingen Vurdering er foretaget. Under Forudsætning af, at Skaden i disse Tilfælde har været lige saa stor som i de 63, hvor der har været foretaget Vurdering, kommer vi op paa et Skadebeløb af mellem 60 000 og 70 000 Kr. alene indenfor 4 Landboforeningers Omraade for et enkelt Aar. Ærede Medlemmer vil let forstaa, at naar Skaderne antager et saadant Omfang, er Landmændene ikke tjent dermed, og det er forstaaeligt, at disse Landmænd spejder efter enhver Udvej, som kan give dem Haab om, at de kan blive fri derfor. De forsøgte ogsaa at gaa den Vej, Løven anviser dem. De henvendte sig til Sogneraadene og bad dem være dem behjælpelige.

Men det gik nu ikke saa glat alle Vegne. Sogneraadene skal jo selv afholde Udgifterne, og det virker ikke opmuntrende. Desuden har Rigsdagen jo sørget for, at Kommunerne er velforsynet med Udgifter i Forvejen, saa de føler ikke Trang til at paatage sig større Udgifter, hvis de mener at kunne blive fri for dem. Men nogle Sogneraad var der dog, som forsøgte derpaa i en 2—3 Aar, men saa opgav de det igen, fordi det ingenting førte til. Det var nemlig ikke alle Raagekolonijejere, der var villige til en effektiv Bekæmpelse af Raagerne, og man ved jo nok, at naar et Arbejde bliver taget op med Uvillie, bliver det sjældent til ret meget. Der blev nok skudt nogle Unger i Foraarstiden, men det hjalp ikke noget virkeligt. Og

var der endelig en enkelt Kolonijejer, som for Alvor tog fat, ja, saa flyttede Kolonien maaske over til en Nabo eller til en Nabo-kommune, og saa skulde man begynde forfra med Synsforretning og Klage, og det tog altid et Par Aar eller tre, inden der igen blev taget fat.

Al den Modgang, man saaledes har haft, har resulteret i, at man har opgivet denne Form for Bekæmpelse som betydningsløs og uden Virkning. Man maatte saa prøve den sidste Udvej. Man henvendte sig til Amtmanden over Randers Amt for at forsøge paa ved hans Hjælp at faa iværksat en Bekæmpelse for hele Amtet. Amtmanden viste Interesse for Sagen og sammenkaldte et Møde mellem Kolonijejerne og Sogneraadene og Repræsentanter for Amsraadene. Man førte saa en Forhandling, som resulterede i en Overenskomst med Raagekoloniernes Ejere, og de interesserede Kommuner er nu efter de Oplysninger, Jessen Friis gav ved Delegeretmødet i Aarhus 1925, forberedt paa at ofre 15 000—20 000 Kr. aarlig i 3 Aar til Raagerens Bekæmpelse i Randers Amt, hvis det viser sig nødvendigt. Men denne Ordning hviler paa et skrøbeligt Grundlag, en frivillig Overenskomst; Overenskomsten er ikke truffet i Kraft af Raage-loven, men nærmest ifølge Pres eller Tryk som Følge af Befolkningens Forbitrelse over den Skade, Raagerne foraarsager.

Hvorledes nu denne Overenskomst vil virke, om man vil komme til at gøre lignende sørgelige Erfaringer for Amtskommunernes Vedkommende som for Sognekommunernes Vedkommende, vil Tiden vise. Jeg er tilbøjelig til at tro, at heller ikke denne Ordning, man her er inde paa, vil vise sig tilstrækkelig effektiv. Ganske vist er et Amt jo et betydeligt større Omraade end Sognekommunen, men det er dog alligevel ikke større, end at Raagerne, som trækker milevidt omkring ud fra Kolonierne, trækker ind over Amtet fra flere Sider og meget vel kan komme til at gøre betydelig Skade i Amtet, selv om det lykkes at faa de største Kolonier der fordrevet. Der kan maaske ogsaa findes Kolonier lige udenfor Amtets Grænser — det findes vel for Randers Amts Vedkommende —, og dem kan man ingenting gøre ved, før Sagen tages op af Naboamtet; og det er jo muligt, at Kolonien er saaledes anbragt, at den ingen væsentlig Skade gør i det Amts Omraade, hvor den hører hjemme, man kunde kalde den Opholdskommunen, og saa vil det være meget vanskeligt eller